

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕХНІКА РИСУНКУ М'ЯКИМИ МАТЕРІАЛАМИ»
ОС «Бакалавр», осінній семестр, 2023-2024 н.р.

Розробник: **Гарбуз Роман Степанович**

Телефон: 0975646220

Email: romangarbuz02@gmail.com

Кафедра академічного рисунку Email: drawing@lnam.edu.ua

Сторінка курсу в Gogle classe: [mq7gqu7](#)

Аудиторія, де відбуватимуться заняття: рисунковий зал

ОБСЯГ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів ECTS	3 (90 год.)
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
Практичні заняття	24
Самостійна робота студентів	60

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Понеділок і вівторок після 12.00.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

За кілька століть, починаючи з часів Відродження, митці винайшли багато різноманітних технік виконання рисунків залежно від використовуваних матеріалів. Властивості цих матеріалів слугували основою для досягнення відповідних графічних ефектів. Всю їхню різноманітність і багатство прийомів художники успішно використовують і в наш час.

Даний курс покликаний ознайомити студентів з особливостями та історією виникнення і застосування технік та матеріалів у рисунку, зокрема випробування деяких з них у практичному застосуванні.

МЕТА і ЦІЛІ КУРСУ

Метою вивчення вибіркової дисципліни *«Техніка рисунку м'якими матеріалами»* є ознайомлення студентів з особливостями використання різних матеріалів рисування шляхом практичних занять для подальшого застосування їх в процесі виконання рисунків студійного та творчого характеру.

Ціль курсу – виробити у студентів професійні навички у роботі з рисунковими матеріалами.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення вибіркової дисципліни *«Техніка рисунку м'якими матеріалами»* студенти повинні:

1. Користуватися різними рисувальними матеріалами такими, як сангіна, вугілля, соус, туш (перо, пензель), пастель, сухий пензель, монотипія.
2. Використовувати специфічні властивості необхідних матеріалів для реалізації творчих задумів під час виконання рисунків.

ФОРМАТ КУРСУ

Однією з фундаментальних, найсуттєвіших дисциплін, що забезпечує формування творчої свідомості студентів-бакалаврів відповідних освітніх програм, є рисунок. Це – важливий засіб пізнання навколишнього світу і суттєва форма духовного осмислення буття. Рисунок – це дисципліна, що стимулює розвиток творчих здібностей студентів та формування індивідуальних особливостей.

За навчальними планами випускаючих кафедр для вивчення вибіркової дисципліни «*Техніка рисунку м'якими матеріалами*» передбачено дві навчальні години на тиждень. Курс проходить у вигляді лекційно-практичних занять, консультацій, самостійної та індивідуальної роботи. Аудиторні лекційно-практичні заняття проходять в рисунковому залі відповідно до розкладу занять, самостійна робота - за межами академії, а також дистанційно. В онлайн студенти можуть виконувати лише індивідуальну та самостійну роботу, яка проходитиме у вигляді співбесід та консультацій.

Студенти повинні володіти специфічним мистецтвом рисунку, в якому синтезуються знання технології, матеріалів, відчуття стилістики і вільне володіння різними зображальними засобами.

Запропонований силабус базується на методичних досягненнях кафедри рисунку.

ЛІТЕРАТУРА ТА МАТЕРІАЛИ КУРСУ

ЛІТЕРАТУРА

- Білецький П. Мова образотворчих мистецтв. – К., 1973.
- Мацюк О. Історія українського паперу. – К., 1994.
- Опанащук М.О. Графіка. – Львів. – 2017.
- Соколюк Л. Графіка бойчукістів /Часопис «Березіль». – Харків-Нью Йорк : Ви-цтво М.П.Коць, 2002. – 224 с.

МАТЕРІАЛИ

Для виконання аудиторних завдань та самостійної роботи необхідно придбати олівець графітний, туш-перо, фломастер, маркер, гелеву ручку, вугілля, сангіну, соус, пастель; ватман, папір глянцевий, крейдований, акварельний, а також різнокольоровий (формат А-2 - А-4).

ЗАВДАННЯ та ОЦІНЮВАННЯ

ЗАВДАННЯ/ТЕМИ

Техніка рисунку м'якими матеріалами.

Завдання:

1. Рисунки лінійно-графічного характеру.
Матеріали: олівець графітний, туш-перо, фломастер, маркер, гелева ручка.
2. Рисунки м'якими матеріалами (вугілля, сангіна, соус, пастель) на білому й тоновому папері.
3. Виконання робіт мокрими техніками: гризайль, відмивання, мокрий соус.
4. Виконання робіт у техніці сухого пензля та монотипії. Різні комбіновані техніки. Матеріал - довільний.

Самостійна робота

Самостійну роботу студенти виконують поза межами академії, вдосконалюючи набуті знання і навички під час лекційно-практичних занять.

ДЕДЛАЙНИ

Вчасне виконання завдань є важливою умовою цього курсу. Кінцевим терміном виконання поставлених завдань є останній тиждень семестру відповідно до графіка освітнього процесу ЛНАМ. Програмою передбачено завдання, які виносяться на поточний контроль (атестація) та підсумковий контроль, який є завершальним етапом оцінювання знань студента. За невчасне виконання попередніх завдань, студенти не можуть виконувати наступні практичні завдання. Після доопрацювання та отримання позитивних балів, вони допускаються до заліку. Орієнтовний план є вказівкою до набуття студентом знань, умінь і практичних навичок з вибіркової дисципліни «**Техніка рисунку м'якими матеріалами**» для подальшого використання їх у творчій та професійній діяльності.

ОЦІНЮВАННЯ

Кожне завдання, виконане під час очного, змішаного чи дистанційного навчання оцінюється за чотирма критеріями. **Критерій перший: Процес** (25% від загальної оцінки). Ви були присутніми на заняттях (онлайн консультаціях), доклали зусилля до виконання завдань. **Критерій другий: Розуміння** (25% від загальної оцінки). Ви відповіли на поставлене завдання: ознайомилися із засобами та характером виконання окремих завдань, їхніми графічними особливостями та матеріалами, а також методами виконання рисунків графічного характеру. У роботі можна простежити застосування та розвиток отриманих в процесі навчання знань та умінь. **Критерій третій: Виконання** (25% від загальної оцінки). Ви використовували на практичних заняттях знання з технології й технік виконання рисунку, засвоїли особливості їх виражальних характеристик під час реалізації творчих задумів. Технічне виконання розкриває творчі засади в роботі, знайомить з усім багатством різноманітних технік та матеріалів рисунку. Таким чином, Ви продемонстрували результати навчання, передбачені цим курсом. **Критерій четвертий: Критика** (25% від загальної оцінки). Цей критерій стосується оцінювання Вашої роботи педагогом. Тут оцінюються Ваші знання та набуті навички: наскільки Ви змогли досягнути художньої цілісності в кожному завданні. Завдяки систематизації завдань і послідовності їх виконання було виявлено хороші показники під час заліку.

Розподіл балів за завдання

Завдання	Оцінювання (максимальна к-сть балів)
<i>Осінній семестр</i>	
Перше завдання	15
Друге завдання	20
Третє завдання	20
Четверте завдання	20
Самостійна робота	25

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється відповідно до **100-бальної** та **національної** шкали, наведеною в таблиці.

90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
35-59	незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
1-34	незадовільно з повторним вивченням курсу

КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА ЕКСПОЗИЦІЯ РОБІТ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У випадку дистанційного навчання студентів потрібно щотижня завантажувати виконані завдання на Google Classroom. Хоча консультації через застосування Telegram, Messenger, Viber є можливими, студентські роботи оцінюватимуться лише після їх завантаження у віртуальний клас.

Роботи, які завантажуються на Google Classroom, повинні бути розбірливими та чіткими. Сучасні смартфони дозволяють робити якісні світлини. Краще фотографувати при денному освітленні, але у разі відсутності цифрового фотоапарата, якісне фото з телефону також є прийнятним. Після того, як зроблено світлину роботи, необхідно її обрізати в доступному графічному редакторі (практично у кожного смартфона є така функція). Світлину потрібно обрізати таким чином, щоб зайві предмети були усунені. Тільки після цього завантажити її на Google Disk.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН КУРСУ

Тижд. викон. завдань	Тема	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Осінній семестр	Техніка рисунку м'якими матеріалами Завдання:			
1-4	1. Рисунки лінійно-графічного характеру. Матеріал: олівець графітний, туш-перо, фломастер, маркер, гелева ручка. Формат: довільний. Термін виконання: 8 год.	Виникнення лінійної графіки та особливості її становлення	-Ознайомлення з характером виконання окремих завдань, графічними особливостями та матеріалами. -Виконання завдань у техніці лінійної графіки з використанням традиційних інструментів (пера, палички), а також сучасних (гелеві ручки, лайнери, фломастери, маркери). -Ознайомлення з особливостями створення оптичних ефектів як у сучасному мистецтві, так і в мистецтві попередніх епох.	<i>Начерки та зарисовки навколишнього середовища з використанням приймів традиційної лінійної графіки</i>
5-8	2. Рисунки м'якими матеріалами (вугілля,	Розкриття творчих засад в роботі. Зв'язок	-Переведення побаченого матеріалу	<i>Короткотри- валі рисунки та зарисовки</i>

	сангіна, соус, пастель) на білому й тоновому папері. <i>Формат: довільний, який відповідає матеріалу. Термін виконання: 8 год.</i>	з практичною роботою по спецкомпозиції.	натури на образне її вирішен-ня і декоративність зображення. -Використання декількох тонів одного й того ж матеріалу, наприклад, сангіна темна і світла й тон паперу; соус – чорний, коричневий, сірий з білилами чи крейдою. -Використання широкого арсеналу графічних засобів та матеріалів. -Вирішення більшого діапазону тональних градацій та гами тонів, великих тональних співвід-ношень в рисунку; передання різнома-нітної фактури матеріалу.	<i>архітектурних мотивів м'якими матеріалами (10 робіт, формат А-4)</i>
9-12	3. Виконання робіт мокрими техніками: гризайль, відмивання, мокрый соус. <i>Матеріал: довільний. Формат: А-2. Термін виконання: 8 год.</i>	Ознайомлення з багатством різноманітних технік та матеріалів рисунку.	-Виконання завдань розчиненою тушшю на різних видах папе-ру (ватман, акварель-ний, глянцевий, рихлий папери тощо). - Вправи з відмивання тушшю. - Виконання тональної розтяжки.	
13-15	4. Виконання робіт у техніці сухого пензля та монотипії. Різні комбіновані техніки. <i>Матеріал: довільний. Формат: А-2. Термін виконання: 6 год.</i>	Особливості створення монотипії. Комбіновані технічні прийоми	- Вправи на ознайом-лення з різними способами виконання монотипії. - Вправи на виконання робіт у комбінованих техніках.	<i>Виконання творчих композицій у техніці монотипії (5 робіт, формат Ф-3)</i>
Сесія Залік	<i>Відповідно до графіка навчального процесу на 2023-2024 н.р.</i>			

ПОЛІТИКА КУРСУ

ВІДВІДУВАННЯ

Відвідування занять є обов'язковою умовою. Ви можете пропустити 8 аудиторних годин (2 заняття протягом двох тижнів) без пояснень. Хоча я не заохочую вас до пропусків, вам не обов'язково пояснювати мотиви відсутності, ви не будете за це покарані. Якщо ви заздалегідь знаєте, що ви повинні пропустити заняття з поважних причин, будь ласка, сплануйте ці пропуски відповідно. Часткове відвідування занять (пізній прихід, ранній відхід, тривалі перерви, «сидіння» в телефоні) дорівнює ½ відсутності. За кожну відсутність, яка перевищує дозволений ліміт, ваш підсумковий бал буде знижено. Зниження підсумкової оцінки може сягати навіть 25 балів (див. рубрику про оцінювання). Якщо протягом семестру ваша відсутність перевищила присутність, ваша атестація буде під загрозою. **Ви можете виконати всі завдання, однак «провалите» курс через прогули.** Виправданими поза встановленим лімітом можуть визнаватися пропуски занять через:

- хворобу;
- події, пов'язані з діяльністю кафедри рисунку або ЛНАМ;
- юридичні зобов'язання студента.

Обов'язком студента є повідомити викладача про причини відсутності та надати супровідну документацію в деканат відповідно до правил ЛНАМ.

ЗАЛІК

Орієнтовний план курсу є вказівкою до набуття студентами знань, вмінь і практичних навичок з рисунку для подальшого їх використання в творчій та професійній діяльності.

Вчасне виконання завдань є важливою умовою цього курсу. Обов'язком студента є реальне планування свого часу на виконання передбачених силабусом завдань.

Кінцевим терміном для виконання творчого завдання (постановки) є останній тиждень семестру відповідно до графіку освітнього процесу ЛНАМ. Проте за невчасне виконання двох попередніх завдань, винесених на атестацію (поточний контроль), студент недопускається до екзаменаційного завдання. Після доопрацювання практичних завдань та отримання позитивних балів, студент виконує третє завдання з рисунку, яке виноситься на перегляд. Роботи, які виконані невчасно або представлені на перегляд із запізненням, не приймаються. Допуск до повторного складання (перескладання) перегляду здійснюється відповідно до положення «Про порядок ліквідації академічних заборгованостей» (див. <https://bit.ly/2NQnaln>).

Винятком з цих правил можуть бути пом'якшувальні обставини, зазначені в розділі про відвідування. Завершальним етапом оцінювання студента є підсумковий контроль знань.

ЕЛЕКТРОННІ ПРИЛАДИ

Під час занять заборонено користуватися електронними приладами. Допустимим є використання телефону або іншого електронного приладу лише в освітніх цілях, наприклад, уточнити релевантну дисципліні інформацію в інтернеті. Під час практичних занять можна відповідати на телефонні дзвінки, але за межами аудиторії. Проте вони не повинні бути довготривалими, бо викладач може розцінити таку поведінку як відсутність на заняттях.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

ЛНАМ розділяє фундаментальні цінності академічної доброчесності: **Чесність, Довіра, Справедливість, Повага та Відповідальність.** Кожен учасник освітнього процесу в ЛНАМ несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності.

порушення академічної доброчесності

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» є такі основні види порушень академічної доброчесності: **Академічний плагіат** – «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства». **Самоплагіат** – «оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів». **Фабрикація** – «вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях». **Фальсифікація** – «свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень». **Списування** – «виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання». **Обман** – «надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування». **Хабарництво** – «надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі». **Необ'єктивне оцінювання** – «свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти». Будь які прояви академічної недоброчесної компрометують учасника освітнього процесу, знижуючи якість навчання/викладання в ЛНАМ.

Дисциплінарні заходи щодо порушників академічної доброчесності різняться в залежності від складу порушення аж до позбавлення права атестації. Детальніше про політику академічної доброчесності в ЛНАМ дивіться положення «Про запобігання порушення права інтелектуальної власності та забезпечення академічної доброчесності у навчальній, творчій, науковій та науково дослідній роботі учасників освітнього процесу ЛНАМ» за цим посиланням: (<https://bit.ly/2NQnaIn>).

покарання за порушення академічної доброчесності

На цьому курсі політика академічної доброчесності є принципово важливою. Будь-яка творча робота, яку виконали не ви, але видаєте її за власну, вважатиметься крадіжкою, розглядатиметься академічною комісією і може мати негативні наслідки для вашого подальшого навчання. Копіювання творів мистецтва, передбачених завданнями у навчальних цілях, є допустим і не вважається порушенням доброчесності. Ви також можете використовувати твори інших художників для інтерпретацій, імпровізацій та інших маніпуляцій, але обумовлювати і пояснювати це. У кожному сумнівному випадку, де ви не впевнені щодо доброчесного використання чужого матеріалу, проконсультуйтеся щонайменше з одним викладачем.

У разі виявлених порушень до вас застосовуватимуться наступні санкції.

Перше порушення: студент отримає «0» (нуль) балів за завдання без права перескладання. Цей інцидент може спричинити повідомлення про плагіат першому проректорові та розглядатися на комісії з академічної доброчесності.

Друге порушення: студент отримає «0» (нуль) за завдання без права перескладання. Про інцидент повідомляється першому проректорові та проректорові з наукової роботи, інцидент розглядатися на комісії з академічної доброчесності. За результатами розгляду комісії студент позбавляється стипендії (якщо така надається), отримання будь-яких навчальних пільг і може бути відрхований з числа студентів.

Третє порушення: студент отримає «0» (нуль) за завдання. Про інцидент повідомляється першому проректорові та проректорові з наукової роботи, інцидент розглядатися на комісії з академічної доброчесності. За результатами розгляду комісії студент відрховується з числа студентів ЛНАМ.

Зміни в організації цього курсу задля ефективного навчання є лише правом викладача. Ці зміни, однак, не можуть стосуватися мети, цілей, результатів навчання, а також політики академічної доброчесності.
